

KIRJANPITO 22C00100

Luento 6c: Ulkomaanrahan määräiset erät kirjanpidossa

ULKOMAANRAHAN MÄÄRÄISET ERÄT KIRJANPIDOSSA

- Kirjanpidossa käytettävä valuutta:
 - KPL:ssa ei ole erityisiä säännöksiä käytettävästä valuutasta
 - Kirjanpito voidaan pitää euroissa ja/tai muussa valuutassa (*”ulkomaanraha”*).
- Ulkomaanrahan määräisten erien merkitsemisestä kirjanpitoon ei ole säännöksiä KPL:ssa.

KURSSIEROT KIRJANPIDOSSA

- Kun kirjanpito pidetään euroissa saattaa ulkomaanrahan määräisistä eristä syntyä kurssieroja:
 - Osto- tai myyntitapahtuman suoriteperusteisen kirjaamisen jälkeen ulkomaanrahan kurssi saattaa muuttua ennen maksuhetkeä
 - Kirjaamishetken kurssin ja maksuhetken kurssin välille syntyy kurssiero.

KURSSIEROT KIRJANPIDOSSA

- Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan liiketapahtuman syntymishetken kurssin mukaisesti Suomen rahaksi muutettuna:
 - Tämän jälkeiset oikaisut merkitään kirjanpitoon samaa kurssia käyttäen riippumatta oikaisupäivän kurssista
 - Liiketapahtuman syntymishetken ja maksuhetken välinen kurssiero kirjataan maksun tapahtuessa.

KURSSIEROT KIRJANPIDOSSA

- Kurssierojen kirjaaminen:
 - Ostoihin ja myynteihin liittyvät luonteensa mukaisesti joko tulon tai menon oikaisuksi
 - Merkitykseltään vähäiset erät myös rahoituksen tuloina tai menoina
 - Rahoitustapahtumiin liittyvät kurssierot rahoituksen menoina tai tuloina.
- Kurssierot tuloslaskelmassa:
 - Meno/tulo - Menon/tulon oikaisu tai rahoituksen kulu/tuotto
 - Rahoitustapahtuma - Rahoituksen kulu/tuotto.

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

ESIMERKKI (L&K s. 65-66):

- 7.1. Yritys ostaa tavaroita Ruotsista, lasku 10.000 SEK, maksuehto 14 päivää -2%,
30 päivää netto .
1 SEK(osto) = 0,08 EURO ja 1 SEK (myynti) = 0,12 EURO.
- 21.1. Maksetaan lasku ja vähennetään käteisalennus 200 SEK.
1 SEK(osto) = 0,10 EURO, 1 SEK(myynti) = 0,14.
Käteisalennus = $200 \times 0,12 = 24$ EURO.
Maksu = $9.800 \times 0,14 = 1.372$ EURO.
Kurssiero (tappio) = $9.800 \times (0,14 - 0,12) = 196$ EURO.

ESIMERKKI ...

Kassa/Pankki	
7.1.	
21.1.	
	1372
	<hr/>
	1372

Ostovelat	
	1200
24	
1372	
	196
<hr/>	<hr/>
1396	1396

Ostot	
1200	
	24
196	
<hr/>	<hr/>
1396	24
<hr/>	<hr/>
1372	

ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT TILINPÄÄTÖKSESSÄ

- Tilinpäätös:
 - Tilinpäätös ja toimintakertomus on esitettävä suomen tai ruotsin kielellä euromääräisenä. (KPL 3:5§)
- Ulkomaanrahan määräisten erien merkitsemisestä tilinpäätökseen:
 - KPL 5:3§
 - Yleisohje ulkomaanrahan määräisten saamisten sekä velkojen ja muiden sitoumusten muuttamisesta euro-määräiseksi (13.12.2005).

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

KURSSIEROT TILINPÄÄTÖKSESSÄ

- Tilinpäätöksessä (KPL 5:3§):
 - Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat muutetaan Suomen rahaksi tilinpäätöspäivän kurssiin
 - Jos saamiset tai velat on sopimuksilla tai muutoin sidottu tiettyyn kurssiin, saadaan ne muuttaa Suomen rahaksi sitä noudattaen
 - Poikkeuksista liitetieto (KPA 2:2§ 7k.)
 - Kurssierot kirjataan tilinpäätöksessä tilikauden rahoituksen tuotoksi tai kuluksi, vaikka ne eivät vielä olekaan realisoituneet.

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

SAADUT JA MAKSETUT ENNAKOT

- Saadut tai maksetut ennakot:
 - Kirjataan kirjanpitoon syntymispäivän kurssin mukaan
 - Myöhemmin tapahtuvilla valuuttakurssin muutoksilla ei ole vaikutusta ennakkomaksuista johtuvan velan tai saamisen määrään euroissa
 - Taseeseen ulkomaanrahan määräiset ennakkomaksut merkitään myös syntymispäivän kurssin mukaan euroiksi muutettuna.

PITKÄAIKAISET ERÄT

- Pitkäaikaiset valuuttamääräiset saamiset ja velat:
 - Yli yhtä vuotta pitemmän ajan kuluttua erääntyvät
 - Kurssivoitot voidaan merkitä siirtovelkoihin:
 - Varovaisuus
 - Kurssitappiot on aina vähennettävä kuluna riippumatta siitä, milloin ne erääntyvät.

PITKÄAIKAISET ERÄT

- Esimerkki:
 - Yrityksellä on 50 000 valuuttaluotto, kurssi oli nostohetkellä 2,00 euroa,
 - => laina on 100 000 e.
 - Tilinpäätöshetkellä kurssi on 2,10 euroa,
 - => kurssitappio on $50\,000 * 0,10 = 5\,000$ e.

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

PITKÄAIKAISET ERÄT

	Kassa	Kurssierot	Lainat	Tulostili	Tasetili
Nosto	100'		100'		
Tp					100'
Tp	100'		105'		105'
Tp		5'	5'	5'	
Tp			5'		
Tp		5'		5'	5'
				5'	5'
				tappio	

PITKÄAIKAISET ERÄT

- Esimerkki:
 - Yrityksellä on 50 000 valuuttaluotto, kurssi oli nostohetkellä 2,10 euroa,
 - => laina on 105 000 e.
 - Tilinpäätöshetkellä kurssi on 2,00 euroa,
 - => kurssivoitto on $50\,000 * 0,10 = 5\,000$ e.
 - => kurssivoitto kirjataan siirtovelkoihin, koska laina erääntyy 2 vuoden kuluttua.

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

PITKÄAIKAISET ERÄT

	Kassa	Kurssierot	Lainat	Tulostili	Tasetili
Nosto	105'		105'		
Tp					105'
Tp	105'		100'		100'
Tp			5'		siirtovelka 5'

ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISTEN ERIEN SUOJAAMINEN

- Ulkomaan rahan määräisten erin suojaaminen:
 - Sopimus- ym. järjestelyjä, joilla poistetaan tai pienennetään kurssivaihtelusta johtuvaa riskiä
 - Yksittäiset saamis- tai velkaerät taikka valuuttapositio
 - Suojautumiskeinoja:
 - Valuuttaposition kattaminen vastakkaisella saatavalla tai velalla
 - Valuuttatilit
 - Termiinit
 - Optiot
 - Swap.

VERTAISVALUUTAT KIRJANPIDOSSA

- Vertaisvaluutta (*virtuaalivaluutta, kryptovaluutta*):
 - Yleensä internetissä toimiva, kryptografiaan perustuva valuutta
 - Bitcoin (2009)
 - Vertaisvaluutta ei ole virallinen raha tai maksuväline (Suomen Pankki, KILA):
 - Maksajan ja maksunsaajan keskinäinen sopimus
 - Viranomaiset eivät laske sitä liikkeeseen eivätkä vastaa sen ostovoimasta tai vakaudesta
 - Käyttöä ei valvota tai säännellä.

VERTAISVALUUTAT KIRJANPIDOSSA

- Digitaalisen vertaisvaluutan käsittelystä kirjanpidossa (KILA 1895/2012):
 - Kaikki liiketapahtumat merkitään kirjanpitoon, myös jos niihin liittyy vertaisvaluutan käyttö
 - Vertaisvaluutta ei ole virallinen maksuväline, ei voida merkitä erään:
Rahat ja pankkisaamiset
 - Käyttäjien väliseen sopimukseen perustuva hyödyke, merkitään erään:
Vaihtuvat vastaavat / Rahoitusarvopaperit / Muut arvopaperit

VERTAISVALUUTAT KIRJANPIDOSSA

- Muunnetaan Suomen rahaksi maksupäivän kurssiin, jos se on saatavilla, muussa tapauksessa osapuolten sopimaan arvoon
- Tilinpäätöksessä vertaisvaluuttasalkun arvo ei saa ylittää sen hankintamenoa tai todennäköistä luovutushintaa
- Liitetietona esitetään oikean ja riittävän kuvan antamiseksi:
 - Arvostusperiaatteet ja –menetelmät
 - Vertaisvaluuttavälineiden kokonaismäärä (olennaisuus).
- Jos liiketoimintana on vertaisvaluutan vaihdanta, merkitään erään:

Vaihtuvat vastaavat / Vaihto-omaisuus / Muu vaihto-omaisuus.

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

TÄRKEÄÄ

- Ulkomaan rahan määräiset erät:
 - Kirjanpidossa
 - Tilinpäätöksessä.

TEHTÄVÄT 8

- TEHTÄVÄ 29., USASPORT OY:
 - *Kurssierot.*
 - Kirjaa liiketapahtumat vientilausekkeina tililuettelon tileille